
REKOMENDACIJOS Nr. TR-7/2018-02 (2)
DĖL ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGŲ ĮSIGYJAMŲ VAISTINIŲ
PREPARATŲ AR MEDICINOS PAGALBOS PRIEMONIŲ, UŽ KURIUOS
CENTRALIZUOTAI APMOKA ARBA KOMPENSUOJA ĮSIGIJIMO IŠLAIDAS
VALSTYBINĖ LIGONIŲ KASA PRIE SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS,
FINANSINĖS APSKAITOS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Rekomendacijų dėl asmens sveikatos priežiūros įstaigų (toliau – ASPĮ) įsigyjamų vaistinių preparatų ar medicinos pagalbos priemonių, už kuriuos tiekėjui iš privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – PSDF) lėšų centralizuotai apmoka arba kompensuoja įsigijimo išlaidas Valstybinė ligonių kasa prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VLK), finansinės apskaitos (toliau – Rekomendacijos) tikslas – pateikti galimus vaistinių preparatų ar medicinos pagalbos priemonių įsigijimo ir apmokėjimo už juos finansinės apskaitos įrašus ASPĮ ir PSDF apskaitoje, informacijos pateikimą finansinių ataskaitų rinkinyje ir derinimą viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinėje (toliau – VSAKI) sistemoje. Rekomendacijomis siekiama pasiūlyti optimalų tarpusavio operacijų registravimo ir derinimo būdą, taip pat suvienodinti skirtingų ASPĮ taikomą praktiką.

2. Rekomendacijos parengtos vadovaujantis šiais Lietuvos Respublikos teisės aktais:

2.1. Finansinės apskaitos įstatymas;

2.2. Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu;

2.3. Farmacijos įstatymu;

2.4. Sveikatos draudimo įstatymu;

2.5. Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais (toliau – VSAFAS).

3. Rekomendacijose vartojamos sąvokos, nepriklausomai nuo jų formuluočių, suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos arba yra vartojamos Rekomendacijų 2 punkte nurodytuose teisės aktuose.

4. Rekomendacijos 2018 m. parengtos išanalizavus ASPĮ ir PSDF finansines ataskaitas, ASPĮ ir PSDF duomenis, pateiktus VSAKI sistemos tarpusavio operacijų derinimo srityje, ir pastebėjus, kad tas pačias ūkines operacijas ASPĮ finansinėje apskaitoje registruoja ir teikia duomenis derinimui VSAKI sistemoje skirtingai.

5. Rekomendacijos 2024 m. liepos mėn. papildytos, kadangi nuo 2024 m. sausio 1 d. pasikeitė Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo nuostatos dėl PSDF biudžetui skiriamų valstybės biudžeto (toliau – VB) asignavimų valstybės deleguotoms funkcijoms, pagal kurias iš PSDF lėšų padarytos išlaidos, kai būsimais laikotarpiais paaiškėja, kad jos panaudotos valstybės deleguotoms funkcijoms, turi būti atkuriamos VB lėšomis. Atitinkamai rekomendacijos buvo papildytos 12–15 punktais ir atlikti kitų punktų redakciniai patikslinimai.

6. Vaistinius preparatus ar medicinos pagalbos priemones ASPĮ įgyja dviem būdais:

6.1. tiesiogiai iš tiekėjo. Šiuo atveju VLK kompensuoja ASPĮ patirtas išlaidas, kai labai retos būklės ligonių gydymui ar slaugai reikalingas priemones ASPĮ apmoka iš savo lėšų;

6.2. netiesiogiai, per VLK, kuri centralizuotai atlieka perkančiosios organizacijos funkciją visoms ASPĮ. Šiuo atveju, VLK sudaro pirkimo sutartis su tiekėjais, jiems centralizuotai apmoka už ASPĮ gaunamus vaistinius preparatus ar medicinos pagalbos priemones.

7. Kadangi VLK atlieka tik tarpininko funkciją, o mokėjimai vykdomi pagal PSDF sąmatą iš lėšų, priskirtinų PSDF pajamoms, visas šiose rekomendacijose nurodytas ūkinės operacijas VLK registruoja tiesiai PSDF apskaitoje. Tokiu būdu išvengiama įrašų dubliavimo VLK, kaip biudžetinės įstaigos, finansinėje apskaitoje.

II SKYRIUS VAISTINIŲ PREPARATŲ AR MEDICINOS PAGALBOS PRIEMONIŲ ĮSIGIJIMO ŪKINIŲ OPERACIJŲ REGISRAVIMAS

8. VLK kompensuoja ASPĮ patirtas išlaidas (6.1 punkte nurodytu atveju), kai labai retos būklės ligonių gydymui ar slaugai reikalingas priemonės ASPĮ apmoka iš savo lėšų:

8.1. ASPĮ nuperka vaistinius preparatus arba medicinos pagalbos priemones (labai retos būklės ligonių gydymui ar slaugai) pagal VLK garantinį raštą konkrečiam pacientui.

8.2. Įsigytų vaistinių preparatų arba medicinos pagalbos priemonių sumai, neviršijant garantiniame rašte nurodytos sumos, ASPĮ teikia VLK paraišką kompensuoti įsigytų vaistinių preparatų arba medicinos pagalbos priemonių išlaidas.

8.3. VLK kompensuoja vaistinių preparatų arba medicinos pagalbos priemonių išlaidas iš PSDF lėšų (pagal ASPĮ pateiktą paraišką). Jeigu vėliau gaunama patikslinanti informacija apie sumas, kurios turėjo būti kompensuotos ne iš PSDF, o iš VB lėšų, atliekami veiksmai, nurodyti Rekomendacijų 12–13 punktuose.

9. 8 punkte nurodytu atveju, registruojamos tokios ūkinės operacijos:

ASPĮ	PSDF
<ul style="list-style-type: none">• <i>Registruojamos įsigytos atsargos ir tiekėjams mokėtinos sumos:</i> D 20xxxxx Atsargų įsigijimo savikaina K 691xxxx Tiekėjams mokėtina suma	
<ul style="list-style-type: none">• <i>Registruojamas apmokėjimas tiekėjui:</i> D 691xxxx Tiekėjams mokėtinos sumos K 241xxxx Pinigai banko sąskaitose	
<ul style="list-style-type: none">• <i>Pateikus paraišką gauti finansavimo sumas:</i> D 222xxxx Gautinos finansavimo sumos K 4161xx1 Finansavimo sumos iš kitų šaltinių atsargoms įsigyti (gautinos)	<ul style="list-style-type: none">• <i>Gavus paraišką, registruojamos finansavimo sąnaudų ir mokėtinos finansavimo sumos:</i> D 833xxxx Finansavimo sąnaudų K 643xxxx Mokėtinos finansavimo sumos
<ul style="list-style-type: none">• <i>Gavus finansavimo sumas:</i> D 241xxxx Pinigai banko sąskaitose K 222xxxx Gautinos finansavimo sumos D 4161xx1 Finansavimo sumos iš kitų šaltinių atsargoms įsigyti (gautinos) K 42613x1 Finansavimo sumos iš kitų šaltinių atsargoms įsigyti (gautos)	<ul style="list-style-type: none">• <i>Registruojamas ASPĮ pervestos finansavimo sumos</i> D 643xxxx Mokėtinos finansavimo sumos K 241xxxx Pinigai banko sąskaitose
<ul style="list-style-type: none">• <i>Registruojami neatlygintinai konkrečiam ligoniui perduoti vaistiniai preparatai ar medicinos pagalbos priemonės:</i>	

ASPI	PSDF
D 8710xxxx Sunaudotų atsargų savikaina K 201xxxx Atsargų įsigijimo savikaina D 42613x2 Finansavimo sumos iš kitų šaltinių atsargoms įsigyti (panaudotos) K 7016xxx Panaudotų finansavimo sumų iš kitų šaltinių atsargoms įsigyti pajamos	

10. Centralizuoto pirkimo atveju (kaip nurodyta 6.2 punkte) VLK sudaro sutartį su tiekėju, pagal kurią ASPI gauna vaistinius preparatus ar medicinos pagalbos priemones tiesiogiai iš tiekėjo:

10.1. VLK, pagal tiekėjo pateiktą PVM sąskaitą faktūrą PSDF apskaitoje registruoja įsigytas atsargas ir tiekėjui mokėtinas sumas;

10.2. ASPI, pagal perdavimo ir priėmimo aktą priėmusi iš tiekėjo vaistinius preparatus ar medicinos pagalbos priemones, finansinėje apskaitoje registruoja neatlygintinai gautas atsargas ir gautas finansavimo sumas;

10.3. VLK pagal ASPI ir tiekėjo pasirašytą vaistinių preparatų ar medicinos pagalbos priemonių perdavimo ir priėmimo aktą, registruoja ASPI perduotas atsargas ir perduotas finansavimo sumas;

10.4. VLK apmoka tiekėjui iš PSDF lėšų. Jeigu vėliau gaunama patikslinanti informacija apie sumas, kurios turėjo būti apmokėtos ne iš PSDF, o iš VB lėšų, atliekami veiksmai, nurodyti Rekomendacijų 12–13 punktuose.

11. 10 punkte nurodytu atveju, registruojamos tokios ūkinės operacijos:

ASPI	PSDF
	<ul style="list-style-type: none"> Gavus PVM sąskaitą faktūrą registruojamos įsigytos atsargos ir tiekėjams mokėtinos sumos: D 201xxxx Atsargų įsigijimo savikaina K 691xxxx Tiekėjams mokėtinos sumos
	<i>Registruojamas apmokėjimas tiekėjui:</i> D 691xxxx Tiekėjams mokėtinos sumos K 241xxxx Pinigai banko sąskaitose
<ul style="list-style-type: none"> Registruojamos neatlygintinai gautos atsargos (pagal perdavimo ir priėmimo aktą): D 201xxxx Atsargų įsigijimo savikaina K 42613x1 Finansavimo sumos iš kitų šaltinių atsargoms įsigyti (gautos) 	<ul style="list-style-type: none"> Registruojamos ASPI perduotos atsargos ir finansavimo sąnaudos D 833xxxx Finansavimo sąnaudos K 201xxxx Atsargų įsigijimo savikaina
<ul style="list-style-type: none"> Registruojamos sunaudotos atsargos: D 8710xxxx Sunaudotų atsargų savikaina K 201xxxx Atsargų įsigijimo savikaina D 42613x2 Finansavimo sumos iš kitų šaltinių atsargoms įsigyti (panaudotos) K 7016xxx Panaudotų finansavimo sumų iš kitų šaltinių atsargoms įsigyti pajamos 	

12. ASPI, naudodama gautus vaistinius preparatus ir medicinos pagalbos priemones, Privalomojo sveikatos draudimo informacinėje sistemoje „Sveidra“ (toliau – IS „Sveidra“) nurodo informaciją apie vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių faktinį sunaudojimą ir

informaciją, ar vaistiniai preparatai ir medicinos pagalbos priemonės buvo sunaudoti asmenims, kuriems ASPĮ suteiktos sveikatos priežiūros paslaugos turi būti apmokamos ar neapmokamos VB lėšomis. Jei ASPĮ turi galimybę pati gauti ataskaitą iš IS „Sveidra“ apie medikamentų faktinį sunaudojimą asmenims, kuriems paslaugos turi būti apmokamos iš VB lėšų, šios ataskaitos pagrindu apskaitoje registruoja 13 punkte numatytus įrašus

13. VLK, iš IS „Sveidra“ gavusi informaciją, kad ASPĮ dalį vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių sunaudojo asmenims, kuriems suteiktos sveikatos priežiūros paslaugos turi būti apmokamos VB lėšomis:

13.1. atstato finansavimo sąnaudas ir PSDF finansinėje apskaitoje registruoja perduotas finansavimo sumas iš VB ir, jei VB asignavimai dar negauti ar paraiška jiems gauti nepateikta, gautinas finansavimo sumas iš VB.

13.2. VLK informuoja apie tai ASPĮ (jei ASPĮ neturi galimybės pati gauti ataskaitą iš IS „Sveidra“, kaip nurodyta 12 punkte), kuri pagal pateiktą informaciją savo apskaitoje atstato panaudotas finansavimo pajamas iš PSDF lėšų ir registruoja finansavimo sumas iš VB;

13.3. kartu ASPĮ registruoja panaudotas finansavimo sumas ir finansavimo pajamas iš VB.

14. 13 punkte nurodytu atveju, registruojamos tokios ūkinės operacijos:

ASPĮ	PSDF
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Atstatomos finansavimo pajamos iš kitų šaltinių ir panaudotos finansavimo sumos:</i> D 7016xxx Panaudotų finansavimo sumų iš kitų šaltinių atsargoms įsigyti pajamos K 42613x2 Finansavimo sumos iš kitų šaltinių atsargoms įsigyti (panaudotos) 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Atstatomos finansavimo sąnaudos ir registruojamos perduotos finansavimo sumos:</i> D 424xxx3 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto atsargoms įsigyti (perduotos) K 833xxxx Finansavimo sąnaudos • <i>Jeigu metų pabaigoje finansavimo sumos dar nėra gautos:</i> D 222xxxx Gautinos finansavimo sumos K 4142003 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto atsargoms įsigyti (gautinos)
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Pergrupuojamos gautos finansavimo sumos:</i> D 42613x1 Finansavimo sumos iš kitų šaltinių atsargoms įsigyti (gautos) K 42413x1 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto atsargoms įsigyti (gautos) • <i>Registruojamos panaudotos finansavimo sumos iš VB:</i> D 42413x2 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto atsargoms įsigyti (panaudotos) K 7014xxx Panaudotų finansavimo sumų iš valstybės biudžeto atsargoms įsigyti pajamos 	
<i>Kitais metais kai VLK gauna lėšas:</i>	
	<ul style="list-style-type: none"> D 241xxxx Pinigai banko sąskaitose K 42413x1 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto atsargoms įsigyti (gautos) D 4142003 Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto atsargoms įsigyti (gautinos)

K 222xxxx Gautinos finansavimo sumos

15. VLK kiekvienais metais iki konsoliduotų ataskaitų rengimo pradžios (kovo 1 d.), raštu informuoja Finansų ministerijos padalinį, atsakingą už nacionalinio metinių ataskaitų rinkinio parengimą, kokia finansavimo sąnaudų suma buvo atstatyta dėl ASPĮ, kurios yra viešojo sektoriaus subjektai, vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių sunaudojimo asmenims, kuriems suteiktos sveikatos priežiūros paslaugos turi būti apmokamos VB lėšomis. Informacija pateikiama elektroninių ryšių priemonėmis pagal kiekvieną ASPĮ, nurodant įstaigos pavadinimą, kodą ir finansavimo sąnaudų sumą, kuri buvo atstatyta.

III SKYRIUS INFORMACIJOS PATEIKIMAS FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINYJE IR DERINIMAS VSAKI SISTEMOJE

16. Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų rinkinyje:

Subjektas	Ataskaita pagal VSAFAS	Skiltis (dalis)
<i>Pagal Rekomendacijų 9 ir 11 punktų ūkines operacijas</i>		
ASPĮ	Veiklos rezultatų ataskaita	A.I.4 „Finansavimo pajamos iš kitų finansavimo šaltinių“ B.IX. „Sunaudotų ir parduotų atsargų savikaina“
PSDF		B.III „Finansavimo“ (nes mokama ASPĮ iš PSDF pajamų)
<i>Pagal Rekomendacijų 14 punkto ūkines operacijas</i>		
ASPĮ	Veiklos rezultatų ataskaita	A.I.1 „Finansavimo pajamos iš valstybės biudžeto“ B.IX. „Sunaudotų ir parduotų atsargų savikaina“
PSDF		B.III „Finansavimo“ (atstatoma dalis, kuri buvo mokėta ASPĮ iš PSDF pajamų, ir kuriai numatytas finansavimas iš valstybės biudžeto)
<i>Pagal Rekomendacijų 9 punkto ūkines operacijas</i>		
ASPĮ	Pinigų srautų ataskaita	A.I.1.4 „Finansavimo sumos kitoms išlaidoms ir atsargoms iš kitų šaltinių“ (tiesioginis pinigų srautas) A.III.7 „Atsargų įsigijimo“ (tiesioginis pinigų srautas)
PSDF		A.II.5 „Pervestos lėšos viešojo sektoriaus subjektams“ (tiesioginis pinigų srautas)
<i>Pagal Rekomendacijų 11 punkto ūkines operacijas</i>		
PSDF	Pinigų srautų ataskaita	A.III.4 „Kitos išmokos“ (tiesioginiai pinigų srautai, nes mokama tiekėjams, o ne ASPĮ)
<i>8-ojo VSAFAS 1 priedas pagal Rekomendacijų 9 punkto ūkines operacijas</i>		
ASPĮ	8-ojo VSAFAS 1 priedas	2.1 eilutė „Įsigyto turto įsigijimo savikaina“ 4 skiltis 3.3 eilutė „Sunaudota veikloje“ 4 skiltis
<i>8-ojo VSAFAS 1 priedas pagal Rekomendacijų 11 punkto ūkines operacijas</i>		
ASPĮ	8-ojo VSAFAS 1 priedas	2.2 eilutė „Nemokamai gautų atsargų įsigijimo savikaina“ 4 skiltis 3.3 eilutė „Sunaudota veikloje“ 4 skiltis
PSDF		2.1 eilutė „Įsigyto turto įsigijimo savikaina“ 4 skiltis 3.2 eilutė „Perleista (paskirstyta)“ 4 skiltis
<i>Pagal Rekomendacijų 9 punkto ūkines operacijas</i>		

Subjektas	Ataskaita pagal VSAFAS	Skiltis (dalis)
ASPI	20-ojo VSAFAS „Finansavimo sumos“ 4 priedas „Finansavimo sumos pagal šaltinį, tikslinę paskirtį ir jų pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį“	4.1 eilutė 4 skiltis „Finansavimo sumos (gautos), išskyrus neatlygintinai gautą turtą“ 4.1. eilutė 9 skiltis „Finansavimo sumų sumažėjimas dėl jų panaudojimo savo veiklai“
<i>Pagal Rekomendacijų 11 punkto ūkinės operacijas</i>		
ASPI	20-ojo VSAFAS „Finansavimo sumos“ 4 priedas „Finansavimo sumos pagal šaltinį, tikslinę paskirtį ir jų pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį“	4.1 eilutė 6 skiltis „Neatlygintinai gautas turtas“ 4.1. eilutė 9 skiltis „Finansavimo sumų sumažėjimas dėl jų panaudojimo savo veiklai“
PSDF		
<i>Pagal Rekomendacijų 14 punkto ūkinės operacijas</i>		
ASPI	20-ojo VSAFAS „Finansavimo sumos“ 4 priedas „Finansavimo sumos pagal šaltinį, tikslinę paskirtį ir jų pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį“	1.1 eilutė 5 skiltis „Finansavimo sumų pergrupavimas“ (su pliuso ženklu) 1.1 eilutė 9 skiltis „Finansavimo sumų sumažėjimas dėl jų panaudojimo savo veiklai“ 4.1 eilutė 5 skiltis „Finansavimo sumų (pergrupavimas“ (su minuso ženklu) 4.1 eilutė 9 skiltis „Finansavimo sumų sumažėjimas dėl jų panaudojimo savo veiklai“
PSDF	20-ojo VSAFAS „Finansavimo sumos“ 4 priedas „Finansavimo sumos pagal šaltinį, tikslinę paskirtį ir jų pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį“	1.1 eilutė 7 skiltis „Perduota kitiems viešojo sektoriaus subjektams“ 1.1 eilutė 11 skiltis „Finansavimo sumų (gautinų) pasikeitimas“

17. Derinimas VSAKI sistemoje:

17.1. pagal 9 punktą:

Subjektas	Partneris	Grupė/sąskaita
ASPI	PSDF	E13-240: FF10174FS01_F56 NEPINIG.TURTUI ĮSIGYTI: Per atask. laikot. iš kitų finansavimo šaltinių gautos FS, išskyrus nemokamai gautą turtą (+) E19-100: FP102114_D8 TIESIOGINIAI SRAUTAI: Iš kitų šaltinių gautos finansavimo sumos kitoms išlaidoms ir atsargoms per ataskaitinį laikotarpį (+)
PSDF	ASPI	E13-140: FV10083KT_F99 Iš kitų finansavimo šaltinių kitiems VSS sąnaudos per ataskaitinį laikotarpį (-) E19-200: FP10225_D8 TIESIOGINIAI SRAUTAI: Viešojo sektoriaus subjektams pervestos lėšos per ataskaitinį laikotarpį (-)

17.2. pagal 11 punktą:

Subjektas	Partneris	Grupė/sąskaita
ASPI	PSDF	E05-240-1: FF100901A12_F23 MEDŽIAGOS, ŽALIAVOS IR ŪKINIS INV.: per atask. laikotarpį neatlygintinai gauto iš kito VSS įsigijimo savikaina (+) E13-240: FF10174FS01_F57 NEPINIGINIAM TURTUI ĮSIGYTI: Per atask. laik. iš kitų finansavimo šaltinių nemokamai gautas turtas (kiti šaltiniai) (+)

PSDF	ASPI	E05-140-1: FF100901A12_F30 MEDŽIAGOS, ŽALIAVOS IR ŪKINIS INV.: sumažėjimas dėl neatlygintinai perleisto (paskirstyto) kitam VSS per atask. laik.(-) E13-140: FV10083KT_F99 Iš kitų finansavimo šaltinių kitiems VSS sąnaudos per ataskaitinį laikotarpį (-)
------	------	--

17.3. pagal 14 punktą:

Subjektas	Partneris	Grupė/sąskaita
ASPI	PSDF	Finansavimo sumų pergrupavimo operacija nederinama
PSDF	ASPI	Derinama dalis, kuri buvo mokėta ASPI iš PSDF pajamų, ir kuriai numatytas finansavimas iš valstybės biudžeto: E13-110: FF10171FS01_F58 NEPINIGINIAM TURTUI ĮSIGYTI: Perduota kitiems VSS per ataskaitinį laikotarpį iš valstybės biudžeto (-) E13-140: FV10083KT_F99 Iš kitų finansavimo šaltinių kitiems VSS sąnaudos per ataskaitinį laikotarpį (+)